

POLITIE
TE
ENSCHEDÉ

ENSCHEDÉ, de ~~20 Maart 1948~~.

Wolgan.

23.MRZ.1948

ACD/31024

BUREAU B

24.3.48

Inlichtingendienst.

Typ. HJB

No. R. 89.

Bijl. 1

Ik heb de eer Uedelgestrengé hierbij te doen toekomen een verslag van een alhier op 17 Maart j.l. gehouden openbare vergadering van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid.

De Commissaris van Politie,

AAN:

de Heer Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst

te

's-Gravenhage.

VERSLAG van de op Woensdag, 17 Maart 1948 te Enschede in Hotel "Avion" gehouden openbare vergadering van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid.

Aanwezig: ± 300 personen (zaalcap. ± 450)

Sprekers: Mr.

, advocaat en procureur, secretaris van het Tribunaal te Enschede,
H.A.Lunshof, hoofdredacteur van "Het Dagblad".

Mr. gaf na een zeer korte inleiding, waarin hij op de ernst van de internationale- en nationale toestand wees, het woord aan H.A.Lunshof.

Spreker begon met een vergelijking te maken tussen Praag en Djocja. Hij vroeg zich af waarom men nu pas, na de gebeurtenissen in Tsjecho-Slowakije, fel geworden was tegen het communisme, terwijl men in eigen rijk een hamer en sikkel heeft, n.l. in het hart van Java.

Men vergeet volgens spreker blijkbaar wat in Djocja gebeurt, terwijl daar toestanden heersen in vergelijking waarmee men Praag misschien zou kunnen benijden.

Spreker wees vervolgens herhaaldelijk op de z.i. strafbare schennis van de grondwet en andere wetten, die door de regeringen van na de oorlog zouden zijn gepleegd in haar beleid betreffende de overzeese gebiedsdelen.

Naar sprekers mening was de oppositie nog nooit zo behandeld als de laatste tijd. Ze zou nimmer zijn geraadpleegd. Tegen de rechter zijde past men volgens hem dezelfde maatregelen toe als tegen de ultra-linkse zijde. Beel dreigt, aldus Lunshof, doch laat Beel oppassen voor wat er in ons deel van het volk leeft. 't Ogenblik zal komen, dat hij ter verantwoording zal worden geroepen en dit zal voor hem zeer somber zijn.

De oppositie van rechts wordt de groep van de kolonialen, de reactionairen en de kapitalistenknechten genoemd, maar onze beschuldiging is, aldus spreker, dat de huidige regering de grondwet en de wetten des lands overtreedt en ons mooi Koninkrijk sloot.

Vervolgens viel spreker de P.v.d.A. en haar voorgangers op scherpe wijze aan.

Hij noemde de socialisten de dienaren van de chaos in Indië, de wegbereiders voor de overwinning van de brandkast, omdat zij een kans geven aan het Aziatisch fascisme en het slechte soort Amerikaanse kapitalisme.

In felle bewoordingen hekelde spreker in dit verband de politiek van Schermerhorn, die hij "vage en ethische" praatjes noemde. De politiek van Schermerhorn is geen politiek, want zij gaat niet van een beginsel uit.

De P.v.d.A. is z.i. verantwoordelijk voor het fiasco, dat straks komt. Zij heeft nog nooit een duidelijk Indië-programma gehad.

Spreker beweerde, dat indien wij Indië zouden kwijtraken, dit een verlies van 20% van ons nationale inkomen zou zijn, wat voor de arbeiders zeggen wil, dat juist die dingen worden weggenomen, die het leven waard maken geleefd te worden.

Dit geschiedt, aldus spreker, onder het applaus van Schermerhorn, Vorrink en Kupers. Een belangrijk feit zou ook zijn, dat onze nationale zelfstandigheid, waarvan de sleutels overzee liggen op het spel staat.

In Indië was naar sprekers mening een gezagsvacuum ontstaan. De historie zou steeds bewezen hebben, dat er dan internationale kapers- b.v. Rusland en de slechtste Amerikaanse kapitalisten - op de kust komen.

Naast de P.v.d.A. draagt ook de K.V.P. schuld, vervolgde spreker. Romme was z.i. nog duizend keer erger dan Schermerhorn, omdat hij heel Indië opofferde aan de binnenlandse partij-politie. Hij noemde voorts de Rooms-Rode coalitie een der gevaarlijkste die de wereld kent, omdat daaronder het protestantse- en het middenstandselement in de verdrukking komt.

Aan Hitler en De Gaulle gingen ook Rooms-Rode coalities voor af.

De vooraanstaande figuren misleiden hun eigen volgelingen, aldus spreker. Lieftinck en de andere heren zouden zonder het Marshall-plan de beheerders van een failliete boedel zijn en niet meer. Thans zijn de ogen van het socialisme gevestigd op de kapitalistische Wallstreet.

Millioenen inlanders zijn volgens spreker opgeofferd aan de ethische politiek, achter het prikkeldraad van St. Michielsgestel uitgedacht.

De Nederlandse staatkunde wordt naar sprekers oordeel niet meer door een beginsel geleid, zij is losgeraakt van elk nobel gevoel, het is een incidentele staatkunde geworden van laag-bij-de-grondse-acties, waarbij bovendien onze jongens in Indië nog zijn misleid. Het is een misdad tegenover hen die vielen.

Vij kunnen nog en moeten naar Djocja marcheren, aldus spreker. Indien de komende maanden echter onbenut voorbijgaan, dan kan spreker maar één ding zeggen: "God ontferme zich over dit arme Nederland".

De rede van H.A.Lunshof werd enige malen door een applaus onderbroken.

Na de pauze beantwoordde spreker een aantal schriftelijke en mondelinge vragen. Een aanwezige jonge bestuursambtenaar uit West-Borneo, die in de zaal tijdens de rede van H.A.Lunshof veel notities had gemaakt, hield gedurende ongeveer een half uur een betoog, waarbij hij spreker Lunshof critiseerde en mededeelde, dat zijn eerste kennismaking met de oppositie in Nederland geen onverdeeld genoegen was, doch waaruit bleek, dat hij het in veel gevallen met de spreker eens was.

Bedoeld ambtenaar verwachtte veel van de tot stand gekomen deelstaten in Indonesië, waarbij de republiek slechts als gelijke zou mogen optreden. Bewees zij dit in de nabije toekomst niet te doen, dan was een opmars naar Djocja op korte termijn z.i. noodzakelijk.

Op elk tafeltje lagen exemplaren van "Het laatste nieuws uit Indië" en "Het Dagblad" alsmede een fotoreportage van de voorlichtingsdienst van het Nat. Com. Handhaving Rijkseenheid.

----- Enschede, 20 Maart 1948.